

یادداشت

حمله به امنیت روانی جامعه با اسم رمز تعدیل نیرو و تورم

علی‌خدايي، نماینده کارگران کشور در شورای عالی کار

با گذشت چند روز از تصویب دستمزد سال ۱۴۰۱ متأسفانه کم‌کم از بزرگ‌نمایی راجع به آثار تعدیل نیرو و تورم خبری نشد. در حالی که به غلط مصطلح از آن تعبیر به افزایش دستمزد می‌شود، ادامه دارد.

بر اساس انواع استدلال‌های مطرح شده اقتصادی، قانونی و تجربی که در چند جلسه شورای عالی کار و همچنین در رسانه‌ها مطرح شد اولاً میزان مزد تعیین شده کمتر از حق قانونی کارگران است و ثانیاً نه تنها توان ضربه‌زدن به اقتصاد، تولید و اشتغال را ندارد، بلکه با تحریک تقاضای موثر قطعاً می‌تواند منجر به رونق اقتصادی نیز شود، ولی در این میان برخی رفتارها و واکنش‌های غیر معقول و غیر مسئولانه می‌تواند ضربه‌های مهمی را به پیکره تولید و اشتغال وارد کند که در این زمینه ذکر چند نکته ضروری دیدم.

در ساعات ابتدایی تعیین دستمزد با تئوریست‌های انجمن صنفی کارفرمایان کشور که هم‌زمان نایب رئیس اتاق بازرگانی و عضو اصلی ولی همیشه غایب شورای عالی کار است، موج رسانه‌ای به‌طور هم‌زمان به تصمیم آغاز شد؛ جمله‌هایی که به‌طور مشترک همجهت‌بازرگانی، هدف آن و بحث تعدیل نیرو و تورم چاشنی آن بود.

معتقدم این موارد نه ابراز نگرانی، بلکه اعلان و دعوت عمومی و کد دادن و حتی دستور رئیس به کارفرمایان و مرتب‌توان برای اعمال فشار به دولت از طریق کارگران گرفتن امنیت شغلی و معیشتی کارگران است که کشف اهداف آشکار و پنهان آن وظیفه و تخصص نهادهای نظارتی است چرا که بسیاری از کارشناسان و اقتصاددانان معتقدند افزایش پرداختی کارفرمایان به‌طور میانگین نه تنها منجر به تعدیل نیرو نخواهد شد، بلکه با ایجاد رونق منجر به تکمیل ظرفیت‌های خالی واحدهای تولیدی و خدماتی و به تبع آن حتی ایجاد اشتغال خواهد شد اما هر فردی واقف است که ورود این نقدینگی موثر به چرخه اقتصاد در بهترین حالت از پایان فروردین ماه خواهد بود و تأثیر آن در بهترین حالت از خرداد ماه آغاز خواهد شد اما با اظهار نظرها و بزرگ‌نمایی‌های این افراد ممکن است قسمتی از کارفرمایان با جو روانی ایجاد شده توسط این افراد اقدام به تعدیل نیرو و ابتدای سال جدید کنند.

حتی در مورد تورم با توجه به اینکه فضا سازی غیر واقعی صورت گرفته که به بار روانی تورم، ناشی از این جریان قدرت خرید دامن می‌زند، می‌تواند منجر به تورم، نه به مبنای صحیح اقتصادی به اندازه سهم خود، بلکه بر مبنای بار روانی آن بینجامد. حال سئوال‌ات مطرح شده و بی‌جواب را دوباره مطرح می‌کنم.

چرا شخصی که خود عضو اصلی شورا است و در جلسات شرکت نمی‌کند، بعد از تصویب مزد در رسانه‌ها به ایجاد جو روانی نامطلوب و پر حاشیه می‌پردازد؟

به هر دلیلی اگر حضور نداشتند، به عنوان رئیس کانون کارفرمایان معرفی کننده هر سه نفر نماینده کارفرمایان حاضر در جلسه بودند، چرا مصوبه را امضا کردند؟

چرا نمایندگان خود توضیحی برای تصویب چنین مژدی نمی‌خواهند و به امضا و حضور نمایندگان احترام نمی‌گذارند؟

اولین لازم‌ه مستولیت، رفتار مسئولانه است. اگر اطلاعات اشتباه به شما داده‌اند، دقت کنید:

۱- دولت در حالت مستقیم در تعیین مزد نداشته و بیش از ۸۰ درصد زمان جلسات به بحث‌های کارشناسی و گاهی هم جدل بین نمایندگان شما و گذشت و دولت فقط روند مذاکرات را مدیریت کرد. ۲- در لحظات پایانی مذاکرات این ما بودیم که از رقم تعیین شده نارضی بودیم و دو تن از نمایندگان محترم شما با ما آمدند که در حاشیه جلسه، ما را به توافق و قبول کردن رقم راضی کردند. چرا طوری رفتار می‌کنید که گویی تصمیمی بر خلاف نظر گروه کارفرمایان به شما تحمیل شده است؟

مطمئنم که این مزد در بستر طبیعی، نه منجر به تورم بیش از حد معقول می‌شود و نه کارفرمایان مجبور به تعدیل نیرو هستند اما رفتار و گفتار غیر مسئولانه شما می‌تواند هر دو را محقق کند که در این صورت قطعاً آسیب اصلی ابتدا به شما و بعد به ما خواهد رسید.

تأثیر ۷ درصدی افزایش ۵۷ درصدی مزد بر قیمت‌ها

کاهش قدرت خرید مزد بگیران تبعات امنیتی دارد

هر ساله در روزهای پایانی اسفند، دستمزد سال آینده کارگران مشخص می‌شود. امسال برای اولین بار، پس از یک ماراتن نفس‌گیر در روز ۱۹ اسفند، افزایش حقوق کارگران در سال ۱۴۰۱ با ۵۷٫۴ درصد در آخرین جلسه شورای عالی کار با توافق سه‌جانبه شرکای جامعه کارگران، کارفرمایان و نماینده دولت به تصویب رسید؛ رشدی که از سال ۱۳۷۰ تاکنون بی‌سابقه بوده است. پس از انتشار این خبر، موجی از انتقادات از سوی کارفرمایان مطرح شد که این تصمیم در سال آینده کارگران بسیاری را بیکار خواهد کرد و کارفرمایان با توجه به شرایط اقتصادی، امکان پرداخت این حقوق کارگران را ندارند. با این حال مخالفت کارفرمایان از دیدگاه اکثر کارشناسان اقتصادی نامعقول ارزیابی می‌شود و این عده معتقدند کارفرمایان بدون در نظر گرفتن نرخ تورم، همواره با افزایش حقوق زیرمجموعه خود مخالفت کرده‌اند.

در همین زمینه یک تحلیلگر مسائل اقتصادی با بیان اینکه انتقاد کارفرمایان نسبت به افزایش ۵۷ درصدی دستمزد از نظر علمی، نادرست است، گفت: حفظ ثبات کشور بر پایه رضایت کارکنان دولت و به‌ویژه کارگران است و اگر پرداخت‌ها عادلانه نباشد، در سال ۱۴۰۱ هیچ تأثیری در ساختار اقتصادی - اجتماعی ایران نخواهیم داشت.

سعید لیلانز در گفت‌وگو با خبرگزاری ایرنا با انتقاد از کاهش سهم دستمزد در اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر و با اشاره به اینکه جامعه کارفرمایان ایران همواره غیراصولی صحبت می‌کند، گفت: البته از این انتظار جز اعتراض کردن نمی‌رود اما نکته‌ای که اهمیت دارد و به‌طور معمول در هیاهوهای

مربوطه به دعوای کارگری و کارفرمایی در اقتصاد کلان و خرد فراموش می‌شود این است که حفظ ثبات اجتماعی و سیاسی ایران بسیار مهم‌تر از این است که حداقل دستمزد چه باشد. این استاد دانشگاه یادآور شد: به‌طور معمول در بحث‌ها این موضوع فراموش می‌شود. تصور می‌کنم برای سال ۱۴۰۱ که سال بسیار پیچیده‌ای از نظر اجتماعی، سیاسی و امنیتی برای ایران است، اگر دولت، جامعه کارگری و کارکنان دولت را جامعه هدف خود قرار دهد، حداقل‌های لازم را برای تأمین ثبات سیاسی، اجتماعی و امنیتی خواهیم داشت.

لیلانز تأکید کرد: کاهش سهم دستمزد در اقتصاد ایران، علاوه بر

وضعیت ادامه پیدا کند اما باید در نظر گرفتن نرخ تورم، دولت باید توجه ویژه‌ای هم به قشر کارمند و افراد با دستمزد پایین، داشته باشد. این استاد دانشگاه با تفکیک وضعیت دستمزد کارمندان و کارگران، گفت: وقتی درباره حقوق کارمندان و رسانه‌ها صحبت می‌شود، افزایش دستمزد در صورتی که کارگران تأمین می‌کنند اما درباره کارگران وضعیت متفاوت است چرا که دستمزد این قشر را باید کارفرما پرداخت کند. وی با اشاره به افزایش ۵۷ درصدی دستمزد و رشد قدرت خرید کارگران گفت: این میزان افزایش دستمزد، قدرت خرید انسان را افزایش خواهد داد اما مهم است که بدانیم چقدر از حداقل سبد معیشت کارگران عقب هستیم.

۱۴۰۱ سال بسیار پیچیده‌ای از نظر اجتماعی، سیاسی و امنیتی است. اگر دولت، جامعه کارگری و کارکنان دولت را جامعه هدف خود قرار دهد، حداقل‌های لازم را برای تأمین ثبات سیاسی، اجتماعی و امنیتی خواهیم داشت

یافته‌های علمی در حوزه اقتصاد به ما می‌آموزد که هر مقدار دستمزد کارگران و حقوق بگیران را افزایش دهیم، پایان همان روز این پول تبدیل به تقاضای می‌شود و این چرخ تولید است که رونق پیدای می‌کند

کارگران در قیمت فروش زیر ۵۰ درصد است. لیلانز انتقاد کارفرمایان نسبت به افزایش ۵۷ درصدی دستمزد را از نظر علمی، سخنی نادرست و ناسنجیده دانست و گفت: قیمت مواد غذایی و سطح عمومی قیمت‌ها در ۵ سال گذشته به مراتب بیشتر از حقوق کارکنان و کارگران افزایش پیدا کرده است. به عنوان مثال اگر قیمت شیر در ۵ سال گذشته ۱۲ برابر شده، دستمزد کارگر از ۶ برابر عبور نکرده و سهم دستمزد در فروش کالا و مواد غذایی نصف سال است.

وی ادامه داد: یافته‌های علمی در حوزه اقتصاد به ما می‌آموزد که هر مقدار دستمزد کارگران و حقوق بگیران را افزایش دهیم، پایان همان روز این پول تبدیل به تقاضای می‌شود و این چرخ تولید است که رونق پیدای می‌کند. به همین دلیل دولت به موضوع افزایش دستمزد کارگران ورود کرده است.

خبر

بخشنامه دستمزد ۱۴۰۱ با امضای وزیر کار ابلاغ شد

با ابلاغ بخشنامه دستمزد ۱۴۰۱ از سوی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تمامی کارگاه‌های مشمول قانون کار از فروردین ماه سال آینده مکلف به اجرای مصوبه افزایش حداقل دستمزد و سایر سطوح مزدی کارگران هستند. به گزارش کار و کارگر، اعضای شورای عالی کار ۱۹ اسفند ماه با افزایش ۵۷٫۴ درصدی حداقل دستمزد سال ۱۴۰۱ موافقت کردند و پایه حقوق کارگران با این تصمیم، از دو میلیون و ۶۵۵ هزار تومان به ۴ میلیون و ۱۷۰ هزار تومان رسید. همچنین مبلغ حق مسکن که برای امسال ۴۵۰ هزار تومان تعیین شده بود به ۶۵۰ هزار تومان افزایش یافت. این پیش‌بینی جهت اجرا نیازمند تصویب هیات وزیران است که

البته وزیر کار اعلام کرده قول تصویب آن را از دولت گرفته‌ایم. با مصوبه ۱۹ اسفند ماه شورای عالی کار، مبلغ بن خواربار نیز به ۸۵۰ هزار تومان افزایش یافت که این میزان پیش از این ۶۰۰ هزار تومان تعیین شده بود. با افزایش ۵۷٫۴ درصدی حداقل دستمزد ۱۴۰۱ و محاسبه سایر مزایای شغلی و جانبی مزد، در پایتختی کارگران در سال آینده به بیش از ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان افزایش یافت. در بخشنامه دستمزد سال ۱۴۰۱ کارگران که به امضای وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده، آمده است: شورای عالی کار با حضور نمایندگان سه گروه (دولت، کارفرمایان و کارگران) در جلسه ۱۹ اسفند ۱۴۰۰ پس از بحث و بررسی راجع به تعیین حداقل مزد سال

۱۴۰۱، در اجرای ماده (۴۱) قانون کار با در نظر گرفتن مصالح کارگران در انطباق هر چه بیشتر درآمد آنان با سطح معیشت و همچنین با توجه به مقتضیات بنگاه‌های تولیدی و کارفرمایان و شرایط اقتصادی جامعه، حفظ و نگهداشت نیروی کارآمد و ماهر و انتظام و عدالت مزدی کارگاه‌ها به اجماع و اتفاق از امورات جلسه راه تصویب رساندند که مفاد آن جهت اطلاع اینجاقرار داده می‌شود. طبق این بخشنامه، کارفرمایان فرصت دارند تا سیستم خود را با میزان افزایش حداقل مزد و مزایای جانبی نظیر حق مسکن، بن خواربار و حق اولاد انطباق دهند تا جهت پرداخت حقوق و مزایای کارکنان در پایان فروردین ماه ۱۴۰۱ مشکلی وجود نداشته باشد.

نماینده کارگران در شورای عالی کار:

افزایش واقعی دستمزد ۱۴۰۱ کمتر از ۱۰ درصد است

در سال گذشته است که تقریباً معادل ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان می‌شود. انتظار و خواسته ما این بود که محاسبه تورم روی هزینه‌ها باشد نه درآمدیان فعال کارگری. تأثیر این مصوبه بر معیشت کارگران، تلاش برای حفظ قدرت خرید کارگران با حداقل افزایش دستمزد بوده و انتظار این است که دولت تورم را مهار کند و با حفظ قدرت خرید، این دستمزد بتواند بخشی از مشکلات موجود در جامعه کارگری را حل کند. وی گفت: چون به اندازه سبد معیشت به کارگر مزد داده نشده پس فاصله میان دستمزد واقعی و تعیینی همچنان وجود دارد و عقب‌افتادگی دستمزد را بر جاست بنابراین در شرایط موجود حمایت دولت از کار و تولید باید به حفظ قدرت خرید کارگر منجر شود. تأکید کرد: باید به مسأله نگاه دیگری هم کرد. افزایش مزد علاوه بر کارگران به کارفرمایان نیز کمک خواهد کرد. در صورتی که کارگران توان خرید محصولات داخلی را داشته باشند، بازدهی واحدهای تولیدی بیشتر می‌شود ولی اگر کارگران قدرت خرید نداشته باشند کارخانه‌ها واحدهای تولیدی و صنعتی یکی پس از دیگری تعطیل خواهند شد. در واقع افزایش قدرت خرید کارگر به معنای گردش چرخه تولید است پس این موضوع و این مصوبه خطری را متوجه واحدهای تولیدی از بزرگ و کوچک و... نخواهد کرد و حقیقت امر این است که آنچه در این باره واقعیت دارد عدم تمایل کارفرما به پرداخت سهم کارگر است.

کارشناس رفاه و تأمین اجتماعی:

حذف ارز ترجیحی، تورم را خواهد بود

یک کارشناس رفاه و تأمین اجتماعی درباره اجرای حذف ارز ترجیحی از بودجه گفت: بودجه‌ریزی در ایران باید به سمت بودجه عملکردی برود نه بودجه سالانه که به بیان مبغلی به عنوان ردیف بودجه‌ای، پیشنهاد بدهد. این شیوه تنظیم بودجه موجب افزایش کسری بودجه و تورم شده است.

غلامرضا علیزاده در گفت‌وگو با ایلنا با تأکید بر اینکه وضع فعلی بودجه باعث شده تولید ناخالص ملی ما کاهش پیدا کند، تصریح کرد: در عین حال شاهدیم که کسری بودجه و رشد اقتصادی کشور همزمان بالا رفته که امری متناقض است؛ تناقضی که ناشی از شدت رشد اقتصادی و توزیع نامتوازن آورده‌های دلارهای نفتی در اقتصاد کشور است. علیزاده با بیان اینکه علاوه بر کسری بودجه، شکل توزیع بودجه موجب گرایش دولت به حذف ارز ترجیحی شده، افزود: بودجه کشور به دو بخش شرکت‌های دولتی و بودجه عمومی تقسیم می‌شود. بودجه عمومی دولت حدود ۳۰ درصد است و بودجه شرکت‌های دولتی حدود ۷۰ درصد بودجه کشور را شامل می‌شود. در حوزه شرکت‌های دولتی و نحوه هزینه‌کرد آنها نظارت دقیقی نداریم. از طرفی محل درآمدهای بودجه کشور مانند با ریسک بالا شناسایی می‌شود و اغلب مالیات‌ها و فروش

سالانه نفت به نحوی آرمانی و خوش‌بینانه تخمین زده می‌شود که در پایان سال بخشی از آن درآمدها تحقق نمی‌یابد و این عدم تحقق خود را به صورت کسری بودجه بیشتر دولت نمایان می‌کند. وی افزود: دولت می‌خواهد کسری بودجه را با حذف ارز ترجیحی و استقراض از بانک مرکزی جبران کند که اقداماتی تورم‌زا هستند در حالی که بودجه باید کارگران و طبقه متوسط را بیشتر بر خوردار کند چون این طبقات اکثر درآمد خود را مصرف و چرخه اقتصاد را رونق می‌دهند. این پژوهشگر اقتصادی حوزه تأمین اجتماعی با بیان اینکه «سیاست ارز ترجیحی اشتباه بود و ۱۳ میلیارد دلار آن به اقتصاد برگشت»، افزود: برداشتن آن و توزیع ۲۵۰ هزار میلیارد تومان ممکن نیست چون ماطلاعاتی از لایه‌ها و بخش‌های ضعیف جامعه نداریم و اطلاعاتی از درآمدها نیز برای توزیع برآورد نشده است. طبیعی است. معتمد فرقی نمی‌کند که به صورت کالا برگ ۲۵۰ هزار میلیارد تومان را بدهیم یا به صورت یارانه نقدی بدهیم، در هر دو صورت کار کارشناسی و محاسباتی از برآورد جمعیتی توزیع اقلام یا یارانه صورت گرفته است و احتمالاً تورم‌زا است.